

Henk

Hajar

Jihad

Cees

Zij overleefden rampvlucht TK1951

‘Die geploegde
akker is
onze
redding
geweest’

Met een onzichtbare draad lijken Henk, Hajar, Jihad en Cees met elkaar verbonden. Ruim twee maanden na de rampzalige landing met ‘hun’ toestel van *Turkish Airlines* spreken ze elkaar op initiatief van Margriet aan het strand van Zandvoort.

Stichting Slachtoffers Vliegcrash

Henk Heijloo richtte de Stichting Slachtoffers Vliegcrash op. "Toen ik hoorde dat Amerikaanse advocaten slachtoffers wilden benaderen, dacht ik: het is niet de bedoeling dat de advocaten met het geld gaan lopen dat voor de slachtoffers is bedoeld. Eerst was ik fulltime met de stichting bezig, maar nu doe ik vooral representatieve dingen en probeer geld los te krijgen. De gemeente Haarlemmermeer heeft een donatie gedaan en Turkish Airlines ook. Aanvankelijk wilde die laatste het afdoen met € 5.000 voor de slachtoffers en € 10.000 voor slachtoffers die drie dagen of langer in het ziekenhuis hebben gelegen. Daar hebben we een stokje voor kunnen steken. Nu gelden die bedragen als een eerste aanbetaling. We zullen uiteindelijk naar Amerika gaan om het proces te voeren. De sterkste troef is de ondeugdelijke hoogtemeter van het toestel. Die zou zijn geoxideerd, maar dat moet eerst officieel vaststaan." www.slachtoffersvliegcrash.nl

Met 131 anderen stegen ze 25 februari om 8.25 uur op vanaf Luchthaven Istanbul Atatürk. Het toestel van Turkish Airlines had een voorspoedige vlucht. De aankomst op Schiphol werd om 10.26 uur verwacht, een klein kwartier eerder zelfs dan gepland. Maar de Boeing 737 zou Schiphol nooit bereiken. In het zicht van de luchthaven volgde de dreun, een dreun die bij Hajar, Cees, Henk, Jihad en vele anderen hun leven lang zal resoneren.

Cees de Wit (50) uit Heerenveen, werkzaam bij een bedrijf in automatische deursystemen voor het openbaar vervoer, zat op stoel 8D. Hij had de nacht in Istanbul doorgebracht en stond eigenlijk geboekt voor de middagvlucht. Om tijd te winnen had hij die vlucht omgeboekt naar de ochtend "want ik had die avond kantinedienst bij mijn korfbalclub Blauw-Wit." De zussen Hajar (23) en Jihad (25) Alariachi – samen met zus Esmaa beter bekend als De Meiden van Halal – zaten op de stoelen 14E en 14F. Ze waren op de terugweg van een succesvol gastoptreden bij The Satellite Queens, een beroemde talkshow in Libanon. Esmaa had er een paar dagen vakantie in Beiroet aan vastgeplakt en zat niet in het vliegtuig. Hajar: "We wilden eigenlijk bij de nooduitgang zitten voor de beenruimte, maar dat lukte niet vanaf Libanon. Bij de overstap in Istanbul kregen we wel een plek bij de tweede nooduitgang." Jihad: "Eigenlijk baalde ik dat we waren geswitcht. Ik had het koud bij die deur." Henk Heijloo (61) zat op stoel 12A. Als zelfstandig financieel adviseur begeleidt hij een Nederlands bedrijf dat actief is in de nieuwe havens aan de Europese kant van de Bosporus.

Hij had deze vlucht al een paar keer gemaakt. Op de heenvlucht had hij stoel 5D toegewezen gekregen, net achter de businessclass. "Wilt u dezelfde stoel op de terugvlucht?" vroeg de vrouw achter de incheckbalie op Schiphol. Ze had ook nog een plekje bij de nooduitgang met iets meer beenruimte. 'Doe die maar,' zei ik. Die argeloze beslissing is mijn redding geweest. De passagier van 5D heeft de crash niet overleefd. Dat zijn details die steeds terugkomen." Toeval? "Nee," zegt Henk, "het valt je toe."

'Dit gaat mis'

Cees: "Op weg hierheen reed ik over de A9. Het is eigenlijk een heel klein stukje land waarop we zijn gecrasht." Henk: "We hebben echt zo veel geluk gehad. Die geploegde akker is onze redding geweest. Als we op de weg of op de landingsbaan waren terechtgekomen, hadden we hier niet meer gezeten. Ik moet weer denken aan die animatie van de onderzoeksraad van Pieter van Vollenhoven. Verschrikkelijk om te zien. Heel precies zie je hoe het vliegtuig op zeventientachtig meter hoogte met zijn neus omhoog naar beneden valt. Dat geluid erbij. Ik zag dat filmpje voor het eerst vlak voordat ik moest optreden bij NOVA. Ik schrok me wezenloos. Ik maakte het weer helemaal mee." Cees: "De grond kwam razendsnel dichterbij, ik schreeuwde: 'God, trek hem eruit! Dit gaat mis!'" Jihad: "Jij zag het dus aankomen?" Cees: "Ja, ik kijk altijd uit het raampje bij een landing. We zaten zo dicht bij de grond. Op het moment dat de staart de grond raakte, voordat hij echt crashte, hoorde ik geschreeuw achterin." Jihad: "Ik hoorde achter me zo'n gillette, zoals je ▷

Na zo'n ramp wordt je hele leven opgeschud. Ik weet nu beter wie belangrijk voor me zijn

Toeval?

“Meestal stuurt hij een sms’je als hij is geland,” vertelt Gisela van Schierstaedt, de vrouw van Henk Heijloo. “Ik was aan het lopen met onze honden, Pim en Takkie. Ik had mijn mobiele telefoon gewoon bij me, maar werd om onverklaarbare redenen het laatste stukje van de wandeling heel onrustig. Ik dacht: ik moet naar huis, want Henk gaat bellen. Ik corrigeerde mezelf meteen: je hebt toch je mobiele telefoon bij je? De laatste vijftig meter ben ik toch op een holletje naar huis gegaan. Ik was amper binnen of Henk belde op de vaste lijn: ‘Ik ben mijn bril en mijn telefoon kwijt. En we zijn gecrasht.’ Ik kan er nog van huilen. Toen ik had opgehangen, keek ik naar onze Friese staartklok. Die was opgehouden met tikken om 10.35 uur, enkele minuten na de crash! Je zou er bijna religieus van worden.”

Naast mij riep een man: ‘We moeten eruit, hij vliegt in de fik!’ Toen pas wist ik: er is iets niet goed

in een achtbaan weleens hebt door een kriebel in je buik.”

Cees: “Na de klap volgde een krassend geluid van de romp die over het zand schoof. Daarna was het doodstil.”

Henk: “Letterlijk: de stilte van de dood.”

Cees: “Heel onwettelijk. Je hoort of ziet even helemaal niets of niemand, je volgt een soort blinde intuïtie dat je eruit moet. Iemand riep: ‘Get out, get out!’ Ik moet eruit, dat was alles wat ik dacht.”

Hajar: “Ik kreeg de nooddeur niet open. Ik zat in het midden en Jihad zat suf naast me. Ik schudde haar wakker: ‘Hallo, kun je eventjes helpen?’”

Jihad: “Ik wist helemaal niet wat er was gebeurd, dus bleef ik zitten. Ik dacht dat we gewoon waren geland. Het was een harde landing, dat wel!”

Hajar: “Dat dacht ik aanvankelijk ook, maar mijn andere hersenhelft dacht daar anders over.”

Henk: “De slimme helft, vermoed ik.”

Er wordt hartelijk gelachen.

Jihad: “Waarom zit mijn zus aan die deur te rukken? dacht ik. Ze dramde zo door.”

Hajar: “Je moet de hendel naar beneden trekken en dan openen, maar ik trok hem naar me toe. Mijn riem zat nog vast, ik kon er moeilijk bij. Jihad zat daar maar.”

Henk: “Naast mij riep een man: ‘We moeten eruit, hij vliegt in de fik!’ Toen pas wist ik: er is iets niet goed.”

‘Ik begon te bidden’

Hajar: “Het stonk naar kerosine, alles was stoffig. Je wilt je wel realiseren wat er is gebeurd, maar het lúkt gewoon niet.”

Cees: “Ik liep naar voren, naar de eerste breuk, maar daar was het veel te hoog om te springen.

Voor de landing had ik daar nog de steward naast het toilet op een stoeltje zien zitten.”

Henk: “Ben je nog naar hem toe gelopen dan?”

Cees: “Ja, de wc was helemaal weggeslagen. Niks meer van over. De steward zag ik niet meer.”

Hajar: “Toen ik buiten op de vleugel stond, keek ik voor het eerst echt om me heen. Ik zag allemaal mensen zitten op de akker. Toen pas kwam het besef dat er echt iets verschrikkelijks was gebeurd. Dat beeld komt steeds weer terug als ik aan de ramp denk.”

Jihad: “Het beeld dat bij mij steeds terugkomt, is eigenlijk bizar. Ik treed buiten mezelf en zie mezelf zitten in die stoel. Ik kijk in mijn eigen ogen: grote verbaasde ogen die dwars door alles heen kijken. Die blik van pijn en ongeloof, een heel confronterend beeld.”

Hajar: “Ik ben blij dat de ramp zo plotseling is gebeurd. Het idee dat je door die angst heen moet omdat je weet dat er iets verschrikkelijks gaat gebeuren...”

Jihad: “Hoe zou ik dan reageren: stil worden of heel hard gaan gillen?”

Cees: “Buiten zag ik kerosine uit de vleugel stromen. Ik stond op veertig meter afstand van het vliegtuig en dacht: ik moet iets doen! Toen ben ik om het vliegtuig gaan lopen. Ik heb nog een poging gedaan wat brokstukken te verplaatsen. Dat lukte nauwelijks door de pijn in mijn rug.”

Henk: “Ik kwam op handen en voeten in de modder terecht, de vleugel was akelig glad. Daarna bleef ik buiten wachten op de grote klap, maar die kwam niet. Later bij de herdenking hoorde ik van iemand dat ik als een furieuze bootwerker aan het vloeken was. Kan ik me niets meer van herinneren.”

Jihad: “Hajar was tegen mijn zin in teruggegaan naar het vliegtuig om onze spullen te pakken. Ik zat op de koude akker en had pijn. Mijn buik was dik geworden, ik durfde niet te kijken. Ik dacht alleen: ik ga dood. Ik maakte de knoop van mijn broek los en begon te bidden. Alle verzen uit de Koran die in me opkwamen heb ik gereciteerd; niet vluchtig gepreveld, maar heel aandachtig met de blik omhoog en vanuit mijn tenen.”

Hajar: “Goh, daar heb ik niets van meegekregen. Ik was aan het speuren naar onze spullen in het vliegtuig. Ik heb alles mee teruggenomen, onze tassen, de laptop, zelfs de spulletjes uit de pocket van de stoel voor ons. Alsof ik alle tijd van de wereld had.”

Jakkerende ambulances

Cees: “Het is heel gek waar je je op dat moment druk om maakt. Ik dacht: ik heb vanavond kan-

nedienst bij mijn korfbalclub. Ik leende een telefoon en begon van alles te regelen. Ik hoor mezelf nog zeggen: ‘Die wedstrijd van komende zondag, ik weet niet of dat gaat lukken...’”

Henk: “Op weg naar de boerderij bleven mijn schoenen steeds in de modder steken. Daarna volgde die eindeloze stoet jakkerende ambulances. Dat geluid kan ik niet meer uit mijn hoofd krijgen. Wij wonen aan een grote weg waar af en toe een ziekenwagen langskomt. Dan lopen de rillingen over mijn rug.”

Alle vier kwamen ze in de nabijgelegen boerderij terecht. Cees klaagde over ruggpijn en werd na een tussenstop in een sportcentrum volledig ingesnoerd naar het *Leids Universitair Medisch Centrum* vervoerd. Na onderzoek reed hij met zijn zus naar zijn ouders in Zwolle. Hajar kwam in het *Spaarneziekenhuis* terecht en mocht diezelfde avond naar huis. Jihad bleef vanwege haar buikklachten een nacht in het *Amsterdams Medisch Centrum*. Henk leek nergens last van te hebben en werd door zijn opvallende nuchterheid en scherpte al snel een woordvoerder voor de pers. Binnen twee dagen had hij een website in de lucht, na een week was de *Stichting Slachtoffers Vliegcramp* een feit.

Henk: “De klap kwam later. Ik kreeg last van concentratieverlies en mijn rug begon op te spelen. Ik deed het eerst af als spierpijn van de klap, maar sinds een week blijkt dat ik een rugwervel heb gebroken.”

Jihad en Hajar (in koor): “Echt waar?!”

Henk: “Vannacht was ik weer om half vier wakker. Dan moet ik lopen, een bekertje melk maken en dan maar weer gaan slapen. Vermoeidheid speelt me parten. Ik slik ook pijnstillers.”

Hajar: “Ik heb ook nog ruggpijn.”

Jihad: “Ik ook! Elke avond na zessen komt de pijn. Maar bij mij zeggen ze: het zijn je spieren, spierpijn van de klap. ’s Ochtends word ik gebroken wakker.”

Henk: “Je moet er echt naar laten kijken. Nu kun je er nog wat mee, later niet meer.”

Hajar: “Ik schrik wel van je verhaal.”

Henk: “Ik voer nu ook gesprekken met een traumapsycholoog. Praten, praten, praten. Ze probeert de emotie uit de gebeurtenissen te halen, dat werkt goed voor mij. Zo krijgt alles wat meer abstractie.”

Cees: “Ik schiet nog geregeld vol als ik het verhaal aan anderen vertel. Vooral mensen die ik een tijd niet heb gezien.”

Hajar: “Ik denk dat het voor mensen die dicht bij ons staan het meest emotioneel is. Wij kunnen zeggen: we hebben het overleefd!” ❁

Kwetsbaar

Henk: “Na zo’n ramp wordt je hele leven opgeschud. Ik weet nu beter wie belangrijk voor me zijn. Van de franje, de ballast in onze relaties hebben we afscheid genomen.”

Jihad: “Ik weet nu hoe kwetsbaar we eigenlijk zijn: het kan zo afgelopen zijn.”

Cees: “Ik heb gemerkt dat er veel meer mensen om me geven dan ik eigenlijk besepte. Andersom wil ik nu mensen om wie ik geef, laten merken dat dat zo is.”

Hajar: “Als ik door het raam van de trein de sporen bij elkaar zie komen, houd ik mezelf vast: het gaat weer gebeuren, denk ik dan. Nu weet ik het zeker: als God wat wil, dan gebeurt het ook.”

Henk: “Inshallah! Ik voel een sterke verbondenheid met jullie. Wie had gedacht dat ik ooit nog eens met *De Meiden van Halal* zou lunchen in Zandvoort aan Zee? Zo’n ramp is geweldig voor de integratie!”

Ik heb gemerkt dat er veel meer mensen om me geven dan ik besepte

Dramatisch verrassingsbezoekje

Fred en Grada Gimpel zaten op rij 25, precies voor de tweede breuk van het vliegtuig. Fred werkt in de stad Doha voor een laboratorium van *Shell* en was samen met zijn vrouw onderweg van Qatar naar Amsterdam voor een verrassingsbezoekje aan hun kleinkinderen. Niemand wist dat ze in aantocht waren. “We wilden onverwacht op het schoolplein staan in Purmerend.” Fred (64): “Bij goed weer kun je bij de landing ons huis in Purmerend mooi zien liggen. Ik zag alleen het Rottepolderplein toen er een gigantisch kabaal volgde. Vlak boven ons zag ik het vliegtuig openscheuren, in een fractie van een seconde lag de hele achterkant eraf. Mijn vrouw lag bewusteloos op me. Ze kan zich nog altijd niets van de ramp herinneren.”

Na een hectisch uur in en buiten het vliegtuig zaten ze in de loods van de nabijgelegen boerderij tussen de andere slachtoffers. “Ik moet mijn dochter bellen, dacht ik ineens. Ze weet van niks. Ik leende een mobiel van iemand, want de mijne lag nog in het vliegtuig. Dacht ik. Ik belde mijn baas in Amsterdam, dat was het enige nummer dat ik zo gauw uit mijn hoofd kende. Ik had de eerste woorden nog niet gesproken of ik hoorde mijn eigen telefoon afgaan. Bleek dat ik al die tijd mijn tas gewoon bij me had gedragen. Mijn dochter aan de lijn, in de veronderstelling dat ik achter mijn bureau in Doha zat. ‘Pap, heb je het gehoord? Er is in Amsterdam een vliegtuig gecrasht van *Turkish Airlines*.’ Haar stem klonk zo vertrouwd. Ik kon geen woord uitbrengen. ‘Daar zaten wij in,’ stamelde ik. Toen brak ik. Wat een geluk, dacht ik, wat een groot geluk dat we nog leven! Nu we weer terug zijn in Qatar merk ik dat er iets veranderd is in mij. Ik heb een tweede leven gekregen, zo voel ik dat. Daar moet ik iets van maken.”